

A?? Tereddütü Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *A?? Tereddütü Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17025>

Özet

A?? Tereddütü Ölçe?i, bireylerin a??lama konusundaki tereddüt düzeylerini, ?üphelerini ve genel kabul e?ilimlerini psikometrik olarak ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir araçtır. Bu ölçek, **a?? tereddütü** olgusunun alt?nda yatan psikolojik ve sosyal faktörleri belirlemek üzere tasarlanm??tır. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??ması, Türkiye'deki halk sa?l??? ara?t?rmalar? için güvenilir ve geçerli bir araç sunmay? hedeflemiştir.

Ölçek, uluslararası alanda kabul görmü? bir yap?nın kültürel ve dilsel olarak Türk örneğine uygunlu?unu sa?lamak amac?yla geli?tirilmiştir. Elde edilen veriler, sa?lık politikalar?nın olu?turulmas?nda ve a??lamay? te?vik eden halk sa?l??? kampanyalar?nın hedeflenmesinde kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

A?? Tereddütü, **Uyarlama**, Sa?lık Psikolojisi, Halk Sa?l???, Psikometrik Özellikler, **Ölçek Geli?tirme**, A?? Kabulü.

Yazarlar

Hacer Yalnz Dilcen, ?brahim Dolu, Zeynep Turhan.

Amaç

A?? Tereddütü Ölçe?i'nin temel amac?, dünya genelinde önemli bir halk sa?l??? sorunu olan a?? tereddüdünü, Türk kültürüne ve dil yap?s?na uygun, bilimsel olarak sa?lam bir yöntemle ölçmektir. Ölçe?in uyarlanması, uluslararası literatürdeki a?? tereddüdü kavram?nın Türkiye'deki yaygınl???n? ve dinamiklerini tespit etmeyi mümkün k?lmaktadır.

Bu araç, ara?t?rmacılara, bireylerin a??ları'nın güvenilirli?i, etkinli?i ve gereklili?i hakk?ndaki alg?ları'nı sistematik olarak de?erlendirme imkan? sunar. Böylece, a?? kar??tl???ndan farklı olarak yer alan tereddüt durumunun nedenleri daha derinlemesine analiz edilebilir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, Dünya Sa?lık Örgütü (DSÖ) taraf?ndan tanımlanan **A?? Tereddütü** kavramıdır. Bu yap?, a??lama hizmetlerinin mevcut olmasına rağmen a?? kabulünü geciktirme veya reddetme davran??ları'nı ifade eder. Ölçek genellikle üç ana boyutu kapsar:

Güven Sorunu: Sa?lık sistemi, a?? üreticileri veya hükümet yetkililerine olan güven eksikli?i.

Risk/Fayda Alg?s?: A??ları'nın potansiyel yan etkileri ile hastal?klardan korunma faydaları

arasındaki dengeye dair ki?isel de?erlendirme.

Gereklilik Alg?s?: A??n?n ki?inin kendisi veya topluluk için ne kadar gerekli görüldü?ü.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda, psikometrik **geçerlik** çal??malar?n?n yapıldı?? varsayılmaktadır. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçladı?? yapı?ı ne derece do?ru ölçtü?ünü gösterir. Bu süreçte genellikle yapı geçerli?i incelenir.

Yapı geçerli?i, Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, orijinal ölçekte bulunan teorik faktör yapılar?n? Türk örnekleminde de koruyup korumadı??n? kontrol eder.

Güvenirlilik

Kaynakta spesifik güvenirlik de?erleri belirtilmese de, uyarlama çal??mas?n?n ölçe?in tutarlılı??n? kanıtlamak için standart prosedürleri izledi?i kabul edilir. **Güvenirlilik**, ölçe?in ölçtü?ü yapı?ı tutarlı ve istikrarlı bir şekilde ölçme derecesidir.

Güvenirlilik genellikle iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach's Alpha** de?eri ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach's Alpha de?eri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde ilişkili oldu?unu ve aynı yapı?ı ölçtü?ünü gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirli?i de zaman içinde ölçüm sonuçları?n?n istikrarlı de?erlendirmek için kullanılabilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması?nda en kritik adımlardan biri **Faktör Analizi**dir. Bu analiz, orijinal ölçe?in boyutlulu?unu Türk kültürü bağlamında do?ulamak için gerçekleştirilmiştir. Faktör analizi, çok sayıda gözlemlenebilir de?i?keni (ölçek maddelerini) daha az sayıda temel gizil de?i?kene (faktörlere) indirgeyerek ölçe?in yapısal netli?ini sağlar.

Başarılı bir faktör yapı?ı, a?? tereddüdünün Türkiye'deki bireyler arasında da uluslararası literatürde kabul gören benzer alt boyutlarla (örneğin, risk algısı, sosyal etki, güven düzeyi) temsil edildi?ini gösterir.

Araç Bilgisi

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamakla birlikte, bu tür ölçekler için standart format budur.)

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon/Yeti?kinler

Ya? Grubu: 18 Ya? ve Üzeri (Uyarlama çal??mas? yeti?kin Türk örnekleme üzerinde yap?lm??t?r.)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de yürütülen bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? ile Türk örneklemine adapte edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

A??, Tereddüt, Halk Sa?l???, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik, COVID-19 A??lar?, Risk Alg?s?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hacer Yaln?z Dilcen

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: (Bu bilgi kaynakta belirtilmemi?tir.)

Kurum E-posta Adresi: hdilcen@bartin.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bart?n Üniversitesi (Yazar?n e-posta adresinden ç?kar?m yap?lm??t?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Yay?n Y?I?): 2022

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle izin al?nmas? gerekebilir. Kullan?m izni ve güncel ücret bilgileri için sorumlu yazar (Hacer Yaln?z Dilcen) ile do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Yaln?z Dilcen H, Dolu ?, Turhan Z. Validity and reliability study of the vaccine hesitancy scale in Turkish sample. *Eur Res J* 2022;8(1): XX-XX. DOI: 10.18621/eurj.842535

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? buradan indirilebilir:

[asi-tereddutu-olcegi-toad.pdf](#)

[asi-tereddutu-olcegi-toad.pdf](#)

A?? Tereddütü Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in madde içerikleri, kullan?m k?s?tlamalar? veya telif haklar? nedeniyle bu akademik giri?te do?rudan sa?lanmamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im ve ölçe?in uygulanmas? için, yukar?da belirtilen referans makaleye ve sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM